

Kunskapscentrum för egenvård vid diabetes typ 1 hos barn och unga
KNEP om neuropsykiatriska svårigheter & diabetes

11. Neuropsykiatriska svårigheter och egenvård.

Uppdaterad 2021-11-12

Svårigheter inom autismspektrum av betydelse för egenvården.

Svårigheter vid autismspektrum och exempel på hur detta kan få betydelse för diabetesegenvården. Individuella skillnader finns förstås.

Svårighet	Betydelse för diabetesegenvården
Selektivt ätande	Svårt äta skolmaten. Svårt äta regelbundet och varierat. Kan leda till övervikt/undervikt vilket påverkar egenvården.
Sensorisk perception	Kraftig stickrädsla. Vill inte bära pump eller sensor. Svårt känna av höga/låga blodsocker. Över-/undertolkar hungerkänslor.
Svårt interagera med andra och tolka andras beteenden	Vågar inte bära insulinpump av rädsla för att andra ska manipulera den.
Svårt uttrycka behov	Ber inte om mat när hen behöver
Medicinerar med andra läkemedel, som antipsykotika	Kraftig viktuppgång, större risk för långtidskomplikationer.
Rigiditet, svårt anpassa sig till oväntade situationer	Vågar inte ta rätt insulindos till mat av rädsla för att få lågt blodsocker, tar insulinet efter maten. Undviker att utföra aktiviteter som kan kräva justering av insulindoser/öka risk för låga blodsocker (ex fysisk aktivitet).
Svårt förstå abstrakta och flytande svar. Behöver konkreta förklaringsmodeller.	Missförstår hur kroppen fungerar (ex insulinets verkan, samband mat och fysisk aktivitet). Missförstår råd och instruktioner (ex ”socker är livsfarligt”, ”ju fler timmar jag motionerar desto bättre”).
Samsjuklighet	Kan inte sällan ha exekutiva och /eller intellektuella svårigheter också vilket försvårar egenvården.

Dokumentansvarig: Ulrika Berg, barnläkare